

TIEDOTE

MISSÄ KUNNISSA ”TUOTTAVIMMAT” KUNTALAISET? –

Alajärvi 1., Helsinki 94., Turku 247. ja Pukkila 295.

Minkä ikäisenä vuonna 2016 syntynyt ihminen muuttuu kunnalle ”nettotuottavaksi” kuntalaiseksi? Olennaista kunnan rahoituksen kannalta on, missä ikävaiheessa kuntalaisesta saatavat kumulatiiviset tulot ylittävät kumulatiiviset menot. Tämän pisteen ylittäminen pitäisi tapahtua mahdollisimman varhain. Näin sanoo VTT Eero Laesterä esitellessään KAKS – Kunnallisan alan kehittämissäätöille tehtyä selvitystä ”Ihmisen hinta Suomen kunnille – kuinka paljon kuntalainen maksaa eri ikäkausina?”

Selvityksen perusteella pystytään arvioimaan esimerkiksi se, mille ikäryhmille tuotetut palvelut ovat ikäryhmien tuloihin nähden kalliit tai mihin ikäryhmiin kannattaisi panostaa kuntamarkkinoinnissa.

Keskimäärin kuntien kumulatiiviset tulot kääntyvät plussalle vasta 58 -vuotiailla, ja taas miinukselle kuntalaisen täyttäessä 79 vuotta. Ennen 40:tä ikävuotta kuntalaiset kääntyvät kunnan talouden kannalta positiivisiksi 10 kunnassa, ennen 50:tä ikävuotta 70 kunnassa, ennen 60:tä ikävuotta 170 kunnassa ja ennen 70:tä ikävuotta 243 kunnassa.

On kuntia, joissa varhaislapsuus on kunnalle jopa ”tuottavaa” toimintaa. Tällaisia ovat erityisesti kunnat, joissa suurta lapsimäärää hoidetaan kotona, mutta kunta saa valtionosuuden ikäryhmän mukaan järjestelmäperusteisesti. Vasta perusopetus muuttaa kokonaistilanteen normaaliin tapaan negatiiviseksi.

Seuraavat piirteet voivat edesauttaa kunnan asukkaistaan saamaa talouden plusmerkkiä: suuri asukasluku ja -tiheys, asukasluvun kasvu, korkea tulotaso, kunnan suuri pinta-ala, suuri työpaikkaomavaraisuus, sekä suuri vieraskielisten ja saamelaisien osuus. Heikentäviä tekijöitä voivat olla korkea ikä, alhainen koulutustaso, korkea työttömyysaste ja korkea sairastavuuskerroin.

Yllättäjä tulee tässä: Alajärvi on kaikissa ikäryhmissä tasapainoinen kunta ja nousee näin ”Kuntalaisen hinta” –rankingin kärkeen. Sillä on tarkastelun edullisin palvelurakenne. Seuraavina ovat Pyhäntä, Kannonkoski ja Taivalkoski. Haastavin tilanne on Pukkilassa, jossa on kallein palvelurakenne, sekä Pyhäjärvellä, Kurikassa ja Kyyjärvellä, jotka sijoittuvat kokonaisarviossa kuntalistan häntäpäähän.

Suurista kaupungeista parhaiten pärjää Espoo sijaluvulla 54, perässään Lahti (69) ja Oulu (77). Helsinki on sijaluvulla 94 ja Kuopio 126. Häntäpäässä ovat Hämeenlinna (215), Kouvola (224) ja Turku (247).

Kun ikäryhmittäinen tarkastelu ulotetaan nollasta 84 vuoteen saakka, vain 54 kuntaa päätyy kokonaisuutena plussalle, kärjessä Alajärvi (52.776 €/kuntalainen). Yli 80 prosenttia kunnista päätyy kumulatiivisesti laskien miinukselle, selvimmin Pukkila (-124.722€/kuntalainen).

KUNTALAISEN HINTA –RANKING

KUNTALAISEN NETTOKANNATTAVUUS KUNNITTAIN JA MAAKUNNITTAIN

[Excel-taulukko nähtävissä tästä.](#)

KUNTATAULUT (PDF)

0–84 –VUOTIAIDEN NETTOTUOTTO IKÄRYHMITÄIN JA KUNNITTAIN

[PDF-tiedostot nähtävissä tästä.](#)

Selvityksen toteutus

HT Eero Laesterän ja KTM Tuomas Hanhelan KAKS – Kunnallisan kehittämissäätiölle tekemä selvitys kertoo, millainen talousyhtälö kunnassa muodostuu kuntalaisen tuomista tulovirroista ja menovirroista. Huomioon otetaan kuntalaisen koko ”elinkaari”, kaikki ikäryhmät tulo- ja menovirtoineen aina valtionosuuksista verotuloihin, sen kaikkine verolajeineen.

Palveluihin käytettävät menot pitäisi kattaa kuntalaisen mukanaan tuomalla tulovirralla – valtionosuuksilla, verotuloilla ja maksutuloilla. Selvitys osoittaa, kuinka kunnan asukkaiden ikärakenne, palvelutarpeet ja tulotaso vaikuttavat kunnan tulo- ja menovirtaan eri ikäryhmittäin sekä kokonaisuutena. Aineisto on tehty vuoden 2016 tilastotietojen perusteella.

Lisätietoja: HT Eero Laesterä, 040 073 5772.

KUNTARANKING – KUNTALAISEN NETTOKANNATTAVUUS KUNNALLE IKÄRYHMITÄIN*

10 PARASTA

Kunta	Kuntajärjestys
Alajärvi	1
Pyhäntä	2
Kannonkoski	3
Taivalkoski	4
Luoto	5
Viitasaari	6
Ruovesi	7
Kauniainen	8
Kolari	9
Puumala	10

*SIJALUVUT KUNTIEN VÄLILLÄ
IKÄRYHMITÄIN (8)

10 HEIKOINTA

Kunta	Kuntajärjestys
Pukkila	295
Pyhäjärvi	294
Kurikka	293
Kyyjärvi	292
Lapinjärvi	291
Kaskinen	290
Taipalsaari	289
Luumäki	288
Ylöjärvi	287
Jämijärvi	286

SUURTEN KAUPUNKIEN RANKING – KUNTALAISEN NETTOKANNATTAVUUS KUNNALLE IKÄRYHMITTÄIN

20 SUURTA KAUPUNKIA

Kaupunki	Kuntajärjestys
Espoo	54
Lahti	69
Oulu	77
Kokkola	78
Pori	83
Seinäjoki	90
Helsinki	94
Vaasa	103
Vantaa	104
Jyväskylä	111
Rovaniemi	115
Kuopio	126
Kajaani	184
Tampere	186
Mikkeli	189
Joensuu	198
Lappeenranta	205
Hämeenlinna	215
Kouvola	224
Turku	247

YLIJÄÄMÄISET VUODET KUNNALLE

10 PARASTA

Kunta	Positiivisia vuosia (lkm)
Perho	59
Lumijoki	59
Pyhäntä	54
Sievi	53
Luoto	52
Ranua	49
Merijärvi	49
Alajärvi	46
Siikajoki	46
Kinnula	45

10 HEIKOINTA

Kunta	Positiivisia vuosia (lkm)
Karvia	0
Jämijärvi	0
Luumäki	0
Taipalsaari	0
Kaskinen	0
Lapinjärvi	0
Kyyjärvi	0
Kurikka	0
Pyhäjärvi	0
Pukkila	0

KUNTALAISEN TUOMA NETTOHYÖTY

10 PARASTA

Kunta	Nettohyöty €/kuntalainen
Alajärvi	52 776
Kauniainen	46 565
Kannonkoski	36 723
Kristiinankaupunki	31 677
Kärsämäki	30 650
Luoto	29 853
Pyhäntä	29 147
Ruovesi	28 680
Taivalkoski	26 856
Utsjoki	25 866

10 HEIKOINTA

Kunta	Nettohyöty €/kuntalainen
Pukkila	-124 722
Kaskinen	-121 596
Pelkosenniemi	-107 846
Enontekiö	-97 230
Lapinjärvi	-89 193
Kyyjärvi	-88 139
Vehmaa	-87 013
Pyhäjärvi	-86 884
Kurikka	-72 849
Luumäki	-71 825